

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-657/18-M

Název	Salesiánské středisko mládeže - dům dětí a mládeže Brno-Žabovřesky
Sídlo	Foerstrova 3088/2, 616 00 Brno-Žabovřesky
E-mail	salesiani@brno.sdb.cz
IČ	65 348 702
Identifikátor	600 030 229
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Jiří Baláš
Zřizovatel	Salesiánská provincie Praha
Místo inspekční činnosti	Foerstrova 3088/2, 616 00 Brno-Žabovřesky
Termín inspekční činnosti	9. - 11. 4. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střediskem mládeže podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Cílovou skupinou pro poskytování zájmového vzdělávání v Salesiánském středisku mládeže – domě dětí a mládeže Brno-Žabovřesky (dále DDM, školské zařízení, subjekt, středisko) jsou zejména děti a žáci, ale i dospělí. Pestrá nabídka zájmových aktivit poskytuje účastníkům zájmového vzdělávání dostatek podnětů pro jejich osobnostní rozvoj i vytváření pozitivních mezilidských vztahů. V aktuálním školním roce je otevřeno 159 zájmových útvarů, které navštěvuje 1380 účastníků zájmového vzdělávání (dále účastníci, děti, žáci). Posláním DDM je uskutečňovat zájmové vzdělávání ve stanovených oblastech své činnosti, kvalitní a širokou nabídkou zájmových činností pro děti, mládež a dospělé přispívat k aktivnímu a smysluplnému trávení volného času a plnit funkci prevence rizikových jevů. Středisko je otevřené všem kategoriím zájemců, zvláštní pozornost zaměřuje na školní věk a dospívající. Nabízené činnosti diferencuje tak, aby byly dostupné co nejširšímu okruhu veřejnosti, včetně rodičů s dětmi a účastníků s potřebou podpůrných opatření.

Svoje aktivity subjekt prezentuje prostřednictvím letáků, pravidelně vydávaného Střediskového bulletinu, webových stránek i sociálních sítí. Úspěchy účastníků zájmového vzdělávání i činnost DDM jsou zveřejňovány na nástěnkách v kmenových budovách DDM. Veškeré informace jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách www.bрно.sdb.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Činnost celého subjektu i jednotlivých sekcí probíhá na základě jasně definovaných střednědobých cílů, na které svým obsahem navazuje také školní vzdělávací program. Aktivní sdílení tohoto dokumentu všemi účastníky zájmového vzdělávání je umožněno jeho zveřejněním na webových stránkách DDM.

Ředitel školského zařízení jasně stanovil pravidla organizování vlastní činnosti subjektu. Konstruktivní komunikace mezi pedagogy volného času probíhá během pravidelně konaných porad, ať už v rámci užšího vedení subjektu, vedení jednotlivých sekcí nebo všech zaměstnanců. Třikrát ročně je svolána porada všech interních i externích pedagogických pracovníků včetně dobrovolníků. Projednávány jsou organizační záležitosti týkající se všech forem zájmové činnosti, je vyhodnocována činnost jednotlivých sekcí a plánovány aktivity na další období. Činnost jednotlivých zájmových útvarů je prezentována během každoročně organizovaných akademií. Nabídka činností je pravidelně upravována, zohledňuje měnící se potřeby a přání účastníků zájmového vzdělávání.

Vedoucí pedagogové jednotlivých zájmových útvarů pravidelně na konci školního roku provádějí závěrečné zhodnocení činnosti, které zahrnuje naplnění výchovného plánu a rozvoje klíčových kompetencí, naplnění vzdělávacího plánu, významné aktivity ve školním roce, zapojení animátorů nebo praktikantů a návrhy na zkvalitnění vlastní činnosti v příštím období, případně na doplnění materiálně technického vybavení. Tato hodnocení slouží jako podklad pro vedení střediska k vytváření plánu na následující školní rok a zejména jako podnět ke zkvalitňování nabízených aktivit. Ve školním roce 2015/2016 sekce kroužků navázala na vnitřní analýzu a tvorbu strategického plánu se zapojením interních i externích pracovníků a spolupracujících dobrovolníků. Vznikl tak výhled pro oblast kroužků na tříleté období, ze kterého vyplývá tendence zaměřit se na rozvoj kvality nabízených kroužků a podporu vzdělávání a rozvoje kompetencí vedoucích.

Kontrolní a hospitační činnost ředitele DDM i vedoucích jednotlivých sekcí poskytuje pedagogům volného času dostatečnou zpětnou vazbu, účinně naplňuje i funkci motivační. Personální podmínky umožňují zabezpečit odborné vedení všech forem poskytovaného vzdělávání. Poměrně velký počet interních a externích pedagogů volného času

i dobrovolníků umožňuje zajištění pravidelné zájmové činnosti minimálně dvěma pedagogy, což poskytuje dostatečný prostor pro účinný individuální přístup k účastníkům zájmového vzdělávání. Prioritou vedení střediska je vytváření a udržení pozitivního klimatu, také účinná podpora vzájemné spolupráce všech pedagogů i podpora jejich dalšího vzdělávání, které probíhá plánovitě a vychází zejména z odborného zaměření jednotlivých pedagogů.

Vedení střediska se dlouhodobě daří získávat finanční prostředky pro svoji činnost. Vedle základních zdrojů financování - ze státního rozpočtu a vlastních zdrojů ze školního, získalo prostředky z dotací státních orgánů, hodnotné věcné dary od nadací a městských firem a využívalo příjmy z vlastní hospodářské činnosti. Uvedené zdroje zajišťovaly, že středisko mělo dostatek finančních prostředků k realizaci školního vzdělávacího programu ve všech formách vzdělávání.

V oblasti zajištění bezpečnosti žáků měl subjekt kompletně zpracovanou dokumentaci s nastavenými pravidly poučení a chování jak pro účastníky, tak pro vyučující. O tom, že se dodržování pravidel a tím zajištění bezpečného prostředí pro účastníky daří, svědčí mimo jiné i nízký počet úrazů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Školské zařízení realizuje v souladu se svým školním vzdělávacím programem pravidelnou a příležitostnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnosti, táborovou činnost, osvětovou činnost, individuální práci rozvíjí nadání účastníků zájmového vzdělávání a nabízí i spontánní činnosti v rámci Volné Oratoře, která poskytuje zázemí pro spontánní sportovní a zábavnou činnost a navazování kontaktů za přítomnosti a podpory animátorů střediska.

Z široké nabídky zájmových aktivit, vzdělávacích a zážitkových programů byly rámci inspekční činnosti navštíveny zájmové útvary se zaměřením sportovním, výtvarným, hudebním, mediálním a technickým a dopolední aktivity Klubu maminek.

Všechny sledované aktivity byly předem připravené a promyšlené, probíhaly ve vyhovujících prostorách a charakterizovala je klidná a přátelská atmosféra, vztahy mezi účastníky a pedagogy byly v rovině vzájemného respektu a porozumění. Všichni interní i externí pedagogové včetně dobrovolníků svým osobním přístupem poskytovali dětem i dospělým prostor pro osobní rozvoj a vytváření pozitivních mezilidských vztahů, důsledně zohledňovali individuální předpoklady účastníků.

Dobře promyšlená výchovně vzdělávací činnost byla vedena vhodnými organizačními metodami a formami práce. Aktivity měly jasně stanovené vzdělávací cíle odpovídající věku účastníků a jejich schopnostem, zohledňovaly jejich pokročilost i speciální vzdělávací potřeby. Vlastní iniciativa účastníků byla posilována pozitivní motivací, pochvalou či povzbuzením, byla oceňována snaha a pokrok. Svým empatickým přístupem pedagogové účastníkům zajistili práci v přátelské atmosféře a klimatu podněcujícímu očekávaný výkon. Kladli na účastníky jasné požadavky, ověřovali si, zda jim účastníci porozuměli, průběžně je motivovali, povzbuzovali a hodnotili jejich úsilí, pokrok a výsledky práce. Spolupůsobením individuálního přístupu pedagogů, účinné asistence dobrovolníků a aktivního zájmu účastníků byl posilován rozvoj klíčových kompetencí (zejména kompetence občanské, k učení, řešení problémů, komunikativní a sociální). Realizované aktivity dávaly účastníkům možnost získat nové poznatky, dovednosti a zkušenosti a naučit se aktivně využívat svůj volný čas.

Všechny sledované činnosti výtvarných kroužků i kroužků s mediálním a vzdělávacím zaměřením probíhaly podle jasné struktury a byly vždy velmi dobře připraveny, vedeny

účinnými a výrazně motivačními metodami s důrazem kladeným na tvůrčí řešení vlastních představ, upevnění již získaných znalostí, výtvarných dovedností a na jejich další cílený rozvoj. Činnosti vedli současně vždy nejméně dva pedagogové, vycházeli v maximální míře ze znalostí žáků, jejich zkušeností a individuálních dovedností. Při seznamování s novým tématem byli účastníci správně odborně vedeni a motivováni vlastním výběrem předlohy z poskytnutých materiálů i neformálně vedenou diskusí k danému tématu podněcující představivost a inspiraci. Vlastní kreativní činnosti předcházela příprava potřebných pomůcek a poučení o bezpečném zacházení s nimi. V průběhu tvorby byli účastníci podněcováni k osobitému projevu, kvalitnímu zvládnutí daného cíle a upozorňováni na technologické možnosti využívaného materiálu, v převážné většině keramické hlíny. Zároveň byly průběžně hodnoceny jejich dílčí výsledky a často bylo začleněno i vzájemné hodnocení, případně sebehodnocení zpracovaného úkolu. Celou dobu činnosti provázela vždy klidná, pracovní a tvůrčí atmosféra provázená soustředěným zájmem o vlastní výtvarnou činnost. Pedagogové svým citlivým přístupem také výrazně zohledňovali individuální potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a v průběhu vzdělávání jim poskytovali účinnou oporu. Velmi dobré vzájemné vztahy mezi vedoucími a dětmi i dětmi navzájem, přirozené používání odborné terminologie a dodržování pravidel, která byla v ateliéru funkčně nastavena, svědčily o systematickém, důsledném a profesionálním vedení výtvarných činností. Žáci mají osvojeny základní výtvarné a fotografické techniky a postupy, jsou cíleně vedeni k dokončování svých prací. V závěrečné fázi tvůrčí činnosti byl dán vždy časový prostor pro úklid pracovního místa, použitých pomůcek, a také pro závěrečné hodnocení včetně sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení.

V individuální výuce hry na nástroj používali vyučující metodické postupy, které vedly k upevnování základů potřebných technických dovedností a návyků, kladli dostatečný důraz na úroveň teoretických znalostí a správnost používané terminologie. Hodnocení jednotlivých částí hodiny bylo u všech pedagogů koncipováno jako motivační nástroj k dalším činnostem. Všichni vyučující věnovali náležitou pozornost prezentaci výsledků domácí přípravy žáka. Prostřednictvím vzájemného hodnocení posoudili jeho celkovou úroveň a v případě potřeby doporučili změnu postupu cvičení pro zvládnutí technicky obtížnějšího úseku skladby. Na velmi dobré úrovni byla výuka hudební nauky, kterou vedly současně dvě odborné vedoucí. Pracovní a metodické postupy obou vyučujících byly velmi působivé, přitažlivá a hravá forma jejich aplikace při výuce byla pro děti silně motivující, udržovala stále jejich pozornost a zájem o jednotlivé činnosti, ať už se jednalo o záznamy rytmu, melodii nebo práci s notami. V závěru výuky bylo přirozeným způsobem zařazeno hodnocení i vzájemné hodnocení.

V průběhu pohybových aktivit pedagogové na účastníky vhodně motivačně působili a tím je adekvátně aktivizovali k požadované pohybové aktivitě. Vedením ke vzájemné ohleduplnosti, dodržování pravidel fair play a respektu při hraní her byly posilovány kompetence občanské, sociální a komunikativní. Přiměřenou zátěží byla rozvíjena fyzická zdatnost, pohybové dovednosti i pozitivní vztah účastníků k pohybu.

Klub maminek nabízí velkou škálu kroužků pro děti předškolního věku a jejich rodiče či prarodiče. Sledované byly výukové programy s převážně pohybovým (Mámo pojď si hrát), výtvarným i vzdělávacím zaměřením (Hravé šikulky, Hravá angličtina). Děti i dospělí měli za úkol vypořádat se s pestrou paletou úkolů, pro jejichž splnění byly zvoleny vhodné výchovné a vzdělávací strategie, které utvářely a rozvíjely jejich klíčové kompetence. Pedagožky se zaměřovaly na komplexní podporu vztahu rodiče a dítěte, individuálním přístupem pomáhaly dospělým nalézt smysluplnou náplň času stráveného společně s dítětem v době rodičovské dovolené. Posláním cíleně vytvářeného rodinného prostředí je

i předcházení sociálně-patologickým jevům. Během všech činností byli účastníci vhodně motivováni, pracovali se zájmem a aktivně spolupracovali mezi sebou nebo s pedagogem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zájmové vzdělávání, které středisko poskytuje účastníkům, vede ke smysluplnému naplnění volného času nebo k rozvíjení jejich zájmů a dovedností. Široká nabídka zájmových aktivit, vzdělávacích a zážitkových programů a osobní přístup vychovatelů a animátorů dává dětem i dospělým prostor pro osobní rozvoj, pomáhá dětem a mládeži v rozvoji mezilidských vztahů a v osobním růstu včetně jeho duchovního rozměru. Své poslání se středisku daří realizovat prostřednictvím Volné Oratoře, kroužků zájmového vzdělávání, Klubu maminek a dalších aktivit, které vycházejí z preventivního výchovného systému Dona Boska. Pomocí individuálního přístupu a zájmu o každého jednotlivce pomáhá dětem a mládeži objevovat jejich vlohy, předpoklady a dále je rozvíjet. Vytvářením rodinného prostředí podporuje zapojení dětí a mládeže do společnosti a účinnému předcházení projevů rizikového chování. O kvalitě výsledků svědčí i každoroční zájem uchazečů rozdílného věku o zapojení do jednotlivých kroužků, kurzů i ostatních nabízených aktivit. Do povědomí veřejnosti vešlo středisko také pořádáním výstav, soutěží, přehlídek, vystoupení, dílniček, tvořivých odpolední a workshopů pro veřejnost i pro ostatní zájmové útvary.

K tradičním, pravidelným a úspěšným prezentačním aktivitám patří každoroční pořádání dvou akademií (vánoční a závěrečná), na kterých představují náplň své činnosti jednotlivé výtvarné a technické kroužky doplněné besídkami s vystoupením kroužků hudebních. Děti z keramických kroužků se úspěšně zapojily do celostátních soutěží. V soutěži „To je hlína“ obsadili druhé místo a v soutěži časopisu Golem se umístili na místě prvním. Výrobky z keramiky také prezentovaly středisko na vánočních trzích. Přední místa získali účastníci v celostátní soutěži výtvarných a keramických kroužků ve speciální kategorii dětí se specifickými potřebami. K úspěchům patří také účast na amatérské taneční soutěži „Tancer cup – Dance mix“ i v řadě sportovních soutěží.

Velkou popularitu a zájem účastníků, jejich zákonných zástupců i veřejnosti mají organizované spontánní, příležitostné a táborové činnosti. Každoročně se těchto akcí zúčastní velký počet zájemců z řad dětí, mládeže, ale i dospělých. Informace o těchto akcích včetně jejich zhodnocení prezentuje středisko na svých webových stránkách a v pravidelně vycházejících Střediskových bulletiních.

V rámci spolupráce s Masarykovou univerzitou Brno i Palackého univerzitou Olomouc vedení DDM umožňuje a podporuje vykonávání praxí studentů pedagogických oborů. Pravidelná činnost praktikantů ze zahraničí vede nejen k rozvoji v oblasti pedagogické, ale také k rozvoji sociální a komunikační kompetence účastníků zájmového vzdělávání i pedagogů volného času. Výměna zkušeností a inspirací pro další činnosti probíhá i v rámci pravidelných návštěv ostatních a nejen salesiánských středisek volného času. Úzká spolupráce je také navázána se základními školami z blízkého i vzdálenějšího okolí, pro které středisko organizuje v rámci příležitostné činnosti preventivní programy, ale také s mateřskými školami, které mají možnost využívat prostory střediska. Úspěšná spolupráce s místní městskou částí umožňuje prezentaci činnosti DDM na veřejnosti, vyhodnocování talentů i oceňování práce dobrovolníků v rámci pravidelně organizované Street party nebo dnů otevřených dveří, čímž přispívá také ke zkvalitňování kulturního života místní části.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Ve sledovaném období došlo na základě zájmů účastníků zájmového vzdělávání k úpravě a rozšíření nabídky pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti.
- Zvýšil se počet základních škol, se kterými středisko spolupracuje v rámci nabídky a realizace preventivních programů.

Silné stránky

- Výrazná podpora vytváření zdravého klimatu ve středisku volného času vedením střediska pozitivně ovlivňuje vzájemné vztahy mezi pedagogy, účastníky zájmového vzdělávání i zákonnými zástupci a je silnou motivací pro dosahování co nejlepších výsledků ve vzdělávání.
- Vedení subjektu aktivně získává finanční prostředky z různých zdrojů, což mu umožnilo výrazným způsobem rozšířit materiálně technické vybavení.
- V průběhu sledovaných zájmových činností byla patrná mimořádně účinná práce pedagogů v oblasti rozvoje sociálních a osobnostních kompetencí všech účastníků zájmového vzdělávání. Svým jednáním a vystupováním pedagogové výrazně podporovali prosociální chování účastníků zájmového vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nadále úspěšně realizovat koncepčních záměry (např. rozvoj lego robotiky), které zvýší zájem o nabízené vzdělávání a výrazně podpoří všestranný rozvoj osobnosti účastníků zájmového vzdělávání.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí o zápisu do rejstříku školských právnických osob, čj. 14 223/06-21, ze dne 29. 5. 2006
2. Zřizovací listina školské právnické osoby, Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Brno-Žabovřesky, ze dne 25. 2. 2006
3. Jmenování statutárního orgánu – ředitele školské právnické osoby, Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Brno-Žabovřesky, ze dne 3. 8. 2015, s účinností od 1. 9. 2015
4. Osvědčení o absolvování Funkčního studia pro vedoucí pracovníky ze dne 30. 10. 2012
5. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení Druh školy: Středisko volného času - IZO: 110 300 068 ze dne 27. 3. 2018
6. Složka: Deník aktivity, školní roky 2017/2016, 2017/2018 (namátkový výběr)
7. Složka – záznamy aktivit a jejich hodnocení, školní roky 2017/2018, 2017/2018
8. Školní vzdělávací program, SaSM-DDM Brno-Žabovřesky, s platností od 1. 9. 2014

9. Dodatek č. 1 Školního vzdělávacího programu SaSM-DDM Brno-Žabovřesky, ze dne 1. 9. 2016
10. Vnitřní řád, ze dne 13. 9. 2017, s účinností od 14. 9. 2017,
11. Příloha č. 1 Podmínky poskytování služeb střediska mládeže v oblasti pravidelných a příležitostných aktivit, ze dne 1. 9. 2017
12. Příloha č. 2: Vnitřní řád střediska: Seznámení s řádem, školní rok 2017/2018
13. Organizační řád, ze dne 13. 9. 2017, s účinností od 14. 9. 2017
14. Roční plán činnosti, SaSM-DDM Brno-Žabovřesky, školní rok 2017/2018
15. Složka: Hospitace školní rok 2016/2017, 2017/2018
16. Střediskový Bulletin, rok 2018
17. Práce po sekcích – definování strategických cílů a kroků, které vedou k jejich naplnění, na období let 2017 – 2020
18. Přihláška k zájmovému vzdělávání
19. Výroční zpráva, školní rok 2016/2017
20. Z 15-01 Výkaz o činnosti střediska volného času podle stavu k 31. 10. 2017 ze dne 3. 11. 2017
21. Personální dokumentace interních pedagogických zaměstnanců školy
22. Dokumentace k hodnocení ekonomické situace
23. Dokumentace ke kontrole bezpečnosti a ochrany zdraví

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Markéta Kadaňková, školní inspektorka

Markéta Kadaňková v. r.

Mgr. Pavel Vykoupil, školní inspektor

Pavel Vykoupil v. r.

Mgr. Monika Gloserová, školní inspektorka

Monika Gloserová v. r.

Ing. Jiří Koc, kontrolní pracovník

Jiří Koc v. r.

V Olomouci 27. 4. 2018

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jiří Baláš, ředitel školy

Jiří Baláš v. r.

V Brně 3. 5. 2018